Opłata pocztowa zapłacona gotówką. Pojedynczy numer 20 groszy.

Głos Pszczyński

Tygodnik poświęcony sprawom politycznym, gospodarczym, społecznym i kult.-oświatowym ludu śląskiego.

Cena prenumeraty z przesyłką pocztową:
Rocznie . . . . 9·— zł
Półrocznie . . . . . 4·50 „
Kwartalnie . . . . . 2·30 „
Miesięcznie . . . . . —·80 „

Wychodzi w każdą sobotę.
Redakcja i Administracja: Pszczyna, ul. Kopernika 18/I p.
Konto czekowe P. K. O. Nr. 307.380.

Ceny ogłoszeń:
Ogłoszenia zwykłe za 1 mm 40 gr, w tekście 50 gr, przed tekstem 80 gr.
Przy kilkakrotnem ogłoszeniu znaczna zniżka.

Rok 2 Pszczyna, dnia 12 września 1931 Nr. 26

Demon nienawiści.

Ważne zagadnienie.

Obserwując naszą rzeczywistość społeczną i międzynarodową, nie można się oprzeć wrażeniu, że ludzkość zalewają jakieś żywiołowe fale nienawiści społecznej, narodowej a nawet osobistej. Niechęć, zła wola, i oszczerstwa na każdym kroku zdążają do rozbicia całej ludzkości i jej poszczególnych społeczeństw na wrogie sobie narody, warstwy społeczne, grupy i jednostki, widać na każdym kroku dążność do pomniejszenia zasług i znaczenia bliźniego, a pod tym względem nie oszczędza się nawet najbardziej zasłużonych ludzi. W szale nienawiści pragnie się szkodzić bliźniemu na każdym kroku, moralnie i materjalnie, pragnie się zrujnować jego zdrowie fizyczne, podkopać jego dobre imię, rozbić jego spokój i szczęście. Ataki często wychodzą od ludzi o małej wartości moralnej, gdyż niedocenianie atakowanego ma źródło swoje najczęściej w przecenianiu się atakującego.

W tej chorobliwej manji krytyki i dążności do wyszukiwania małych błędów u bliźniego, w tych próbach robienia ciągle z komara wielbąda, leży niemałe niebezpieczeństwo. Są to niszczące potęgi naszego życia społecznego, które na naszą młodzież oddziałują jak trucizny gryzące, rozkładające życie nasze może w wyższym stopniu, jak sztylet, rewolwer czy trucizna w ręku mordercy.

Nie bez winy pod tym względem jest także nasza współczesna prasa, która zamiast wychowywać społeczeństwo, często staje się kanałem życia brukowego i niskim instynktom społecznym szeroką otwiera bramę. Gdzie szukać źródła tej dążności do deprawowania życia i przyoblekania się atakujących z wyszukaną pomysłowością w togę prawa? Do jakiego celu zdąża to wszystko? Przecież oblana kałem część ludzi niewinnych najczęściej nigdy już nie zajaśnieje w pełnym blasku.

A jednak nasze wzajemne poważanie jest koniecznością. Potrzeba nam ludzi u których idea prawa ma niezniszczalne fundamenty; wszystkie bowiem cierpienia mają swoje źródło w zachowaniu się ludzi w stosunku do siebie. Tak patrzy na życie jeden ze współczesnych wybitnych pedagogów.

„Oni nie znają tej potęgi, która pokój gruntuje; oni nie wiedzą nic o wzajemnem zaufaniu, i wierze w siebie, o pokoju, niszczącem wszelkie zapędy okrucieństwa, nienawiści i złości ludzkiej" powiedział swego czasu Grey. Demon nienawiści wywołuje wszędzie gwałty w życiu ludzkiem, nienawiść wypacza wzniosłą, z ducha Bożego poczętą ideę narodową i sprowadza na ludzkość klęski wojenne, powodujące zniszczenie, głód i przedwczesne gaśnięcie życia miljonów. Nacjonalizm prowadzi do bestjalizmu, człowiek w szale nienawiści przestaje być człowiekiem. Bo skoro kłamstwo i nienawiść doprowadzą do przecięcia wzajemnych więzów, łączących człowieka na ziemi, to życie ludzkie siłą rzeczy wraca do zwierzęcości i pogrąża się w bezprawiu.

Ludzkość zdaje się nie widzieć strasznych skutków nienawiści na wschodzie. Krwawa Rosja sowiecka nie stała się dla niej przykładem odstraszającym. Zamiast tworzyć armję pokoju i niszczyć wszelkie źródła nienawiści, ona zdaje się biernie wyczekiwać, aż rozhukane fale złości ludzkiej całe życie przeobrażą w jakiś beznadziejny, śmiertelny taniec, prowadzący do zagłady kultury.

Nawet poszczególne wyznania religijne nie uchroniły się przed jadem nienawiści, bo gdzież szukać źródła nietolerancji i fanatyzmu nawet pośród wyznań chrześcijańskich.

Czyż mamy bezczynnie się przypatrywać, jak życie nasze się rozkłada, jak nasze ideały religijno-moralne rozwiewają się, jak zamiast zbliżać okres solidarności ogólno ludzkiej, zdążamy do tego, by twórczość człowieka skierować na tory służenia niskiemu uczuciu nienawiści? Czyż istotnie niema środka, któryby zapobiegł zdziczeniu mas i upadkowi obyczajów?

Pomocy nie oczekujemy z zewnątrz, ona zjawić się może tylko przez nas samych. Europa, zniszczona gospodarczo, pełna antagonizmów narodowych i społecznych, coraz więcej upada. W głębiach jej życia widać złowrogie zjawiska burz. Ze wschodu idzie powiew śmierci, anarchji i zatraty człowieczeństwa. Temu wszystkiemu przeciwstawić trzeba zorganizowaną i świadomą celu robotę pod hasłem pokoju, sprawiedliwości i prawa zarówno w odniesieniu do narodowości jak poszczególnych warstw i grup społecznych a nawet jednostek. Trzeba stworzyć ośrodek pokoju, wzajemnego zaufania i wiary w człowieczeństwo, ośrodek zdolny do przeciwstawienia się strasznemu demonowi nienawiści, grożącego zagładą ludzkości.

Gertruda Buzkowa.

Sądy doraźne na obszarze całego państwa.

Dnia 4 września br. ukazało się w Dzienniku Ustaw rozporządzenie Rady Ministrów, wprowadzające na obszarze całego państwa postępowanie doraźne przed sądami powszechnemi przewidziane w rozporządzeniu Pana Prezydenta Rzeczpsl. z dnia 19 marca 1928 r. o postępowaniu doraźnem.

Postępowaniu doraźnemu podlegają następujące przestępstwa: 1) **szpiegostwo** w najrozmaitszej formie, 2) **rozruchy**, 3) złośliwe **uszkodzenie cudzej własności**, 4) złośliwe uszkodzenie **kolei żelaznych, telegrafów** i **telefonów**, 5) rozmyślne **zaniedbanie obowiązku, ciążącego około utrzymania ruchu kolejowego**, 6) **morderstwo**, 7) rozbójnicze **zabójstwo**, 8) **podpalenie**, 9) **kradzież** z **bronią w ręku**, lub przy użyciu gwałtu, 10) **rabunek**, 11) zbrodnicze użycie **środków wybuchowych**.

We wszystkich tych przestępstwach skoro oskarżony zostanie uznany przez sąd jednomyślnie winnym, wówczas zapadnie wyrok śmierci wszędzie tam, gdzie zwyczajne postępowanie sądowe przewiduje karę ciężkiego więzienia.

Samo postępowanie doraźne cechuje krótki i szybki sposób wymiaru sprawiedliwości. Odbywa się ono bez śledztwa przed trybunałem złożonym z trzech sędziów. W ciągu 24 godzin po otrzymaniu aktu oskarżenia przewodniczący trybunału musi wyznaczyć termin rozprawy. Od wyroku sądu doraźnego niema apelacji. Wyrok śmierci wykonać należy w ciągu 24 godzin.

Rozporządzenie o sądach doraźnych wchodzi w życie w poszczególnych miejscowościach dnia następnego po podaniu go do wiadomości powszechnej we właściwem mieście powiatowem.

Ponieważ od dłuższego czasu w różnych częściach Państwa Polskiego zachodziły fakty, zagrażające bezpieczeństwu publicznemu, życiu i mieniu ogółu obywateli, rząd więc zdecydował się zaprowadzić sądy doraźne. Sądy doraźne są zarządzeniem wyjątkowem i jako takie przejściowe.

Egzamin na pomocników ogrodniczych.

W myśl uchwały Sekcji Ogrodniczej Śląskiej Izby Rolniczej mają się wszyscy uczniowie ogrodnicy po skończonej trzechletniej nauce ogrodnictwa na całym terenie Województwa Śląskiego poddać przepisowemu egzaminowi przed komisją egzaminacyjną Śląskiej Izbie Rolniczej jako urzędowemu przedstawicielstwu ogrodnictwa i rolnictwa śląskiego, w myśl ustawy o Śl. Izbie Rolniczej.

W tym celu wzywa Śląska Izba Rolnicza wszystkich uczni ogrodniczych Województwa Śląskiego, którzy kończą lub skończyli 3 lata nauki ogrodniczej, oraz osoby które nie złożyły jeszcze egzaminu w Śl. Izbie Rolniczej do tylko piśmiennego wniosku w Izbie Rolniczej w terminie do **14 września br.** (Późniejsze zgłoszenia nie zostaną uwzględnione). Egzamin odbędzie się w dniu **29 września** br. w Katowicach w biurach Śląskiej Izby Rolniczej ul. J. Ligonia 36. Warunki egzaminu otrzymają osoby zainteresowane pocztą przesłane.

Śląska Izba Rolnicza zwraca uwagę, że osoby które nie poddały się egzaminowi ogro-

dniczemu w Śl. Izbie Rolniczej nie będą uważane i traktowane jako **ogrodnicy zawodowi**, lecz jako robotnicy ogrodowi. Do egzaminu dopuszczeni są tylko uczniowie z zakładów zakwalifikowanych przez Śl. Izbę Rolniczą do kształcenia uczni. Osoby starsze i pomocnicy ogrodniczy, wyuczeni przed rokiem 1931 zostaną wyjątkowo do egzaminu dopuszczeni.

Wiadomości polityczne.

Prawo nauczania dla nauczycieli o niepełnych kwalif. przedłużone.

Rada Min. zajmowała się ostatnio sprawą nauczycieli szkół średnich i seminarjów nauczycielskich, którzy z dniem 31 sierpnia utracili prawo wykonywania swego zawodu z powodu braku pełnych kwalifikacyj.

Takich nauczycieli liczyła Polska nie więcej jak 1000 osób. Pozbawienie ich prawa nauczania w chwili obecnej odbiłoby się ujemnie zarówno na nich samych jak i na szkolnictwie, które nie byłoby w stanie zmobilizować dostatecznej ilości nowych sił nauczycielskich.

Na wniosek ministra oświaty Rada ministrów po raz ostani postanowiła przedłużyć o 1 rok prawo nauczania wszystkim pedagogom, którzy są niezastąpieni.

W ciągu zaś tego roku każdy z nich będzie miał prawo starać się o uzupełnienie swych kwalifikacyj i o wyjednanie pełnych praw nauczycielskich.

Koniec dyktatury w Jugosławji.

Wprowadzenie monarchji konstytucyjno-parlamentarnej.

Dzień 2 września stał się całkiem niespodziewanie dniem przełomowem w dziejach królestwa Jugosławji. Z dniem tym bowiem przestała istnieć dotychczasowa dyktatura, wprowadzona w życie dnia 6-go stycznia 1929 roku po dymisji gabinetu Koroszeca.

Z dniem 2 września Jugosławja stała się dziedziczną monarchją konstytucyjną o ustroju parlamentarnym.

Nieudały zamach na włoskiego ministra w Paryżu.

Na przybyłego do Paryża włoskiego ministra kolonji, de Bono, usiłowano dokonać zamachu w chwili, gdy limuzyna jego opuszczała dworzec lyoński.

Do samochodu podbiegł nieznany młodzieniec, usiłował otworzyć drzwi i krzyknął: „zbrodniarzu!".

Momentalnie podbiegło dwóch agentów policji tajnej, którzy niedoszłego zamachowca ściągnęli ze stopni limuzyny i odprowadzili na policję.

W komisarjacie policji okazało się, że zamachowcem jest medjolańczyk Egidio, który przybył na dzień przed zamachem z Brukseli i twierdzi, że zamierzał zabić ministra z własnej inicjatywy.

Kronika.

Z Pszczyńskiego.

—oooo—

Nowy kierownik w państwowem gimnazjum. Dyrektorem Państw. Gimnazjum im. Bolesława Chrobrego w Pszczynie został mianowany dotychczasowy profesor tegoż zakładu p. Franciszek Kulisiewicz.

Zmiany w gimnazjum żeńskiem. Do miejskiego gimnazjum żeńskiego w Pszczynie przybyły dwie nowe siły nauczycielskie, prof. Helena Moskwianka, z Nowego Bytomia i prof. Wiktor Luranc.

Zmiany w duchowieństwie. Ks. Marjan Spychalski, wikary i opiekun Stow. Młodz. P. został przeniesiony w charakterze wikarego do Kochłowic.

Nowy wikary. W miejsce przeniesionego ks. Spychalskiego, na stanowisko wikarego przybył ks. Konstanty Niechoj z W. Hajduk.

Przebudowa magistratu w Pszczynie. Magistrat przeniósł swe biura do nowo wybudowanego skrzydła na skutek przystąpienia w ostatnim tygodniu do przebudowy dawnego ratusza; przeróbkom ulegnie tak wnętrze, jak również zewnętrzna fasada.

Rejestracja mężczyzn urodzonych w 1913 roku. Do końca września br. odbywa się w magistracie rejestracja wszystkich mężczyzn urodzonych w roku 1913.

Do odebrania karty cyrkulacyjne. Karty cyrkulacyjne do litery G, są do odebrania w magistracie w Pszczynie (pokój nr. 2).

Wyjazd dzieci z Pszczyny na kolonje letnie. Dnia 4 bm. wyjechało z Pszczyny 10 chłopców na kolonje letnie do Rabki, dnia 5 bm. 10 dziewcząt do Bydgoszczy. Dzieci zostały wysłane z ramienia Z. O. K. Z.

Na kuropatwy! Z dniem 15. bm. kończy się czas ochronny dla kuropatw, co amatorzy myśliwstwa przyjmą do wiadomości z niekłamaną radością..

Kto szkody rolnikom wynagrodzi? Wielka ilość bażantów, kuropatw i saren w b..r. z lasów ks. pszczyńskiego wyrządza wielkie szkody w polach drobnym rolnikom, które winny być w jakiś sposób wynagrodzone ze strony Zarządu dóbr książęcych.

Wprowadzenie nowoobranego burmistrza w Bieruniu Starym. W zeszłym tygodniu został uroczyście wprowadzony przez pana dr. Riessa, zast. starosty pszczyńskiego nowoobrany burmistrz p. Rudolf Piprek w nowy urząd. Pan Piprek był dotychczas komendantem miejscowego posterunku policji wojewódzkiej.

Poświęcenie kamienia węgielnego pod kościół w Murckach. W obecności przedstawiciela władz pow. p. dr. Riesa odbyło się w ostatnią niedzielę uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego pod nowy kościół w Murckach.

Projekt budowy kolejki linowej. Dyrekcja kopalń księcia pszczyńskiego zamierza w niedalekiej przyszłości przystąpić do budowy kolejki linowej z kopalni „Emanuel" w Murckach i z kopalni „Szyb Boer" koło Kostuchny do zakładów — „Elektro" w Łaziskach Górnych.

Konkurs na probostwo w Mokrem. Ponieważ ks. proboszcz Matula ustąpił z dniem 1 września br.. ze swego probostwa, ogłasza Kurja Biskupia konkurs na probostwo w Mokrem z końcowym terminem 20 września br. Administrację parafji objął ks. Władysław Kręczkowski.

Budowa domu związkowego w Mikołowie. Właściciel dworu Hupka w Osinach sprzedał swój gmach w Mikołowie, w którym mieści się Hotel Polski, pewnemu polskiemu towarzystwu za cenę 130.000 zł. Towarzystwo to zamierza gmach ten przebudować na dom związkowy. Obecnie przeprowadza się gruntowną renowację tego gmachu. Dotychczasowe pokoje przebudowywane są na sale zebrań.. Przebudowa ma być wkrótce wykończona.

Kuchnia dla bezrobotnych nieżonatych. W Mikołowie od wtorku 1 września otwarta została w starem gimnazjum przy ul. Miarki kuchnia dla bezrobotnych nieżonatych. Narazie „kuchnię otwarto tylko na próbę. O ile okaże się potrzebna, kuchnia pozostanie nadal czynną, w przeciwnym razie zostanie zamknięta i bezrobotni nieżonaci pozbawieni zostaną ciepłej strawy.. Wszyscy bezrobotni powinni zatem licznie korzystać z tej kuchni.

Działalność Polskiego Białego Krzyża w Pszczynie. Miejscowe Koło P. B. K. zawiązane zostało 4 lutego 1930 roku na miejsce zlikwidowanego Tow. Opieki nad Żołnierzem.

Do nowo zawiązanego Koła zapisało się 60 członków z Pszczyny i powiatu. Wkładka miesięczna członka wynosi zaledwie 50 gr, to też wpływy z tego tytułu nie mogą dać należytego oparcia materjalnego działalności P. B. K. Ruchliwe i przejęte piękną ideą opieki nad żołnierzem Koło tutejsze potrafiło jednak zgromadzić dość znaczne jak na nasze stosunki środki, czego dowodzi obrót kasowy za rok 1930-31, wynoszący 2155.11 zł. Z tej sumy 600 zł, pochodzi z subwencji wojewódzkiej, 200 zł od tutejszego magistratu, 100 zł od tutejszego Związku Oficerów Rezerwy, 300 zł od Dyrekcji dóbr Pszczyńskich na gwiazdkę dla żołnierzy, 100 zł od Księcia Pszczyńskiego i 200 zł od d-dztwa szwadronu w Pszczynie. Pozostałe 659.89 zł zebrano na miejscu przedewszystkiem drogą zbiórki podczas tygodnia PBK. w paźdz. 1930 roku oraz w mniejszej części przez urządzanie zabaw ludowych dla szeregowych tut. garnizonu. Tygodniem PBK. zajął się specjalnie powołany komitet pod przewodnictwem Pani Doktorowej Rogalińskiej.

Urządzaniem zabaw ludowych zajmowała się p. Halina Kochlöfflówna, instruktorka PBK. i kierowniczka świetlicy żołnierskiej w szwadronie, właściwa wykonawczyni całej pracy realnej tut. Koła.

Bilans działalności miejscowego Koła podzielonej na oświatową i kulturalną przedstawia się jak następuje:

O ś w i a t o w a. W roku szkolnym 1930-31 prowadzone było nauczanie szereg. sł. czyn. tut. garnizonu, w trzech grupach, odpowiadających programowi 3-ch klas szkoły powszechnej. Nauczanie w poszczególnych grupach prowadzili: p. Karol Zając I stopnia, p. Halina Kochlöfflówna II stopnia, p. Tadeusz Gliwa, zastępując w II półroczu śp. por. Mitasa III stopnia.

Nadto dla podoficerów zaw. uruchomiony był kurs dokształcający w zakresie 5 klas szkoły powszechnej na którym wykładali: pp. prof. Midowiczówna, naucz.. H. Kochlöfflówna, prof. Tretiak, Dyr. Steckiewicz, prof. Godzik, oraz naucz. Maciejczyk. Podnieść należy, iż nauczanie zarówno szereg. sł. czyn. jak i podof. zaw. prowadzone było bezinteresownie. Jedynie praca, najcięższa bezwątpienia, nad analfabetami opłacana była przez T. S. L. w Krakowie, oraz częściowo w grupie III z funduszów miejscowego Koła PBK. Nauczanie w 2 grupach szereg. sł. czyn. i grupie podof. odbywało się w tut. szkole powszechnej i korzystając z pomocy szkolnych, dzięki wysoce życzliwemu poparciu tej pracy ze strony p. kier. Hessa.

W dniach 29/6 i 1/7 br. odbył się formalny egzamin 1, 2 i 3 stopnia przeprowadzony przez komisję pod przewodnictwem d-cy szwadronu w składzie przedstawiciela p. inspektora szkolnego kier. J. Pilcha i kier. grup.

Dnia 2 czerwca odbył się egzamin dla podof. zaw. w miejscowej szkole powszechn. przed komisją pod przewodnictwem p. kier. A. Hessa z ramienia Inspekt. Szkoł. Rezultaty obydwu egzaminów przeprowadzonych z całą sumiennością (pierwszy w czasie 7-miu godz. i 7-miu godz.), ukoronowały ofiarną pracę Wykładowców na obu kursach, dając im pełną satysfakcję w postaci wydanych świadectw: 20 1 klasa szk. powsz., 21 II klasa szk. powsz. 21 III klasa szk. powsz. dla szeregowych sł. czyn. i 8 kl. szk. powsz. dla podoficerów zawodowych.

K u l t u r a l n a. Uzupełnieniem właściwego nauczania jest t. zw. działalność kulturalna PBK. występująca w naszem Kole pod trzema postaciami. Jako działalność świetlicowa, pogadanki z przeźroczami, zabawy ułańskie vel ludowe. Terenem pierwszej jest świetlica garnizonowa w koszarach szw. w której mieści się bibljoteka żołn. składająca się z 300 książek. Czas wolny od zajęć spędzają szeregowcy tut. garn. w świetlicy przeglądając pisma, grając w rozmaite gry towarzyskie, słuchając audycyj radjowych, lub pisząc pisma, pod opieką instruktorki PBK. Na stołach świetlicy widzimy nast. pisma: „Żołnierz Polski", „Wiarus", „Polska Zbrojna", „Na szerokim świecie" i „Głos Pszczyński". Tu odbywają się również obchody rocznic i świąt narodowych, gwiazdka, święcone itp. przy udziale przedstawicieli naszych władz i społeczeństwa, z których jedne i drugie utrzymują z wojskiem serdeczną łączność.

Pogadanki z przeźroczami mające uzupełnić i rozszerzyć wiadomości podawane na kursach, a przedewszystkiem podnieść poziom uświadomienia narodowego i obywatelskiego żołnierzy obejmowały trzy cykle ustalone przez dow. szwadronu: historyczny, krajoznawczy, przyrodniczy i z dziedziny higjeny. Pogadanek tych wygłoszono w ciągu zimy i wczesnej wiosny 32; oto nazwiska szanownych prelegentów, poświęcających swoje wolne wieczory żołnierzowi: profesorowie Leszczyński, Dobrowolski, Słomak, nauczyciele Maciejczyk, Zając, Ogorzałek i H. Kochlöfflerówna. Prelegenci korzystali przeważnie z epidiaskopu, obrazków i sali tut. Seminarjum, dzięki uprzejmej

życzliwości p. dr. Przysieckiego. W tym samym okresie prowadzona była 1 raz w tygodniu nauka śpiewu dla ułanów początkowo przez p. prof. Gabzdyla, później zaś przez p. Kosińskiego.

Zabaw żołniersko ludowych odbyło się 5 w sali Domu Ludowego, oddawanej na ten cel zawsze bezpłatnie. Rozrywka ta zasłużona dość ciężką pracą codzienną naszego wojska ma również na celu nawiązanie bliskich i serdecznych stosunków między ludnością miejscową a żołnierzami. W maju br. z okazji zawodów hipicznych szwadronu zespół ułanów 3 szw. pod kierunkiem prof. Kosińskiego wykonał na zabawie ludowej w sali Domu Ludowego śpiewaną 1 aktówkę „Wężyk Leguński", entuzjastycznie oklaskiwaną przez publiczność.

Tak bogata wielostronna działalność miejscowego Koła PBK. w ubiegłym roku szkolnym zawdzięcza wiele obecnemu d-cy szwadronu rtm. Dąbrowskiemu, którego inicjatywa i energja obok bliskich i serdecznych stosunków utrzymywanych z tutejszem ciałem pedagogicznem, którego siły i zapał obywatelski potrafił w całej pełni wykorzystać do tej pracy, dała właśnie działalności tej tak wielki rozmach.

Ustępujący w końcu roku sprawozdawczego prezes p. kier. Pilch oddając kierownictwo Koła w ręce rotmistrza Dąbrowskiego przy niewielkich zmianach w składzie Zarządu mógł ograniczyć się w swoich życzeniach do wyrażenia nadziei, że prace Koła w 1931-32 roku rozwijać się będą według programu wykreślonego działalnością w roku ubiegłym.

Zależeć to będzie w pierwszym rzędzie od poparcia jakiego działalności PBK. w dalszym ciągu użyczać będzie tutejsze patrjotyczne społeczeństwo, pomne tego, że dopomagając oficjalnym czynnikom w wychowaniu narodowym i obywatelskim żołnierza naszego zwiększa siłę moralną ramienia zbrojnego narodu i Państwa, pomnażając w swoich szeregach liczbę jednostek światłych i twórczych.

Z Cieszyńskiego.

—oooo—

„Polityka i Miłość". Stow. Młodzieży P. Żeńskiej w Cieszynie urządza w niedzielę, dn. 13 września br. w sali Domu Narodowego przedstawienie, na którem odegrana zostanie 4-ro aktowa komedja obyczajowa p. t.: „Polityka i Miłość". Po przedstawieniu odbędzie się zabawa towarzyska. Początek o godz. 4.30 po południu. O jak najliczniejszy udział prosi Zarząd.

Towarzystwo pszczelniczo-ogrodnicze w Cieszynie daje do wiadomości, że cukier dla pszczół już nadszedł.

Z Państwowej Szkoły Handlowej w Cieszynie. Wpisy na wieczorny Kurs handlowy dla dorosłych odbywają się codziennie. Opłata przy wpisie wynosi 25 zł, ponadto umiarkowane opłaty miesięczne. Na kursie wykłada się arytmetykę handlową, księgowość, korespondencję handlową, nauka o handlu, stenografję i pisanie na maszynie. Początek wykładów dnia 16 września br. o godz. 18.10.

Kadencja Sądu przysięgłych w wrześniu br. obejmuje następujących 5 rozpraw: poniedziałek 7 września Sikora i Lorek, morderstwo rabunkowe; wtorek 8 września Jan Górniak z Puńcowa, podpalenie; środa 9 września Piotr Olszowski z Wielkich Górek, podpalenie; czwartek 10 września Franciszek Gruszka z Wilamowic, rabunek; piątek 11 września Polokowa i Świerczek z Dziedzic, skrytobójstwo.

Likwidacja niemieckiej szkoły wydziałowej. Zarządzeniem władz szkolnych w Katowicach zamknięto ostatecznie niemiecką szkołę wydziałową w Cieszynie, obejmującą w ostatnim roku szkolnym już tylko klasę trzecią, a 5-klasową szkołę powszechną przekształcono na 4-klasową. Wobec tego szkołę opuszczają: profesorowie religji ks. Eisenberg i pastor dr. Wrzecionko, dyrektor Fiala, nauczyciel wydziałowy Pustelnik i nauczycielka Eppichówna, która tymczasowo została zurlopowana. Prowizoryczne kierownictwo szkoły objął p. Rudolf Zachel.

Pas graniczny na Śląsku Cieszyńskim, ustanowiony w umowie polsko-czeskiej dla wydawania nowych przepustek granicznych, sięga po obu stronach granicy 15 km (dotąd tylko 6 km) w głąb kraju. Pas graniczny obejmuje po stronie polskiej cały powiat cieszyński, a z powiatu bielskiego gminy: Bąków, Drogomyśl, Strumień, Zabłocie i Zbytków. Po stronie czechosłowackiej cały powiat sądowy jabłonkowski, czesko-cieszyński (z wyjątkiem kilku gmin na zachodzie), frysztacki i bogumiński oraz z powiatu sądowego śląsko-ostrawskiego gminy Gruszów i Hermanice.

Jak zabezpieczę moje oszczędności? pyta niejeden z Czytelników, rozmyślając i troszcząc się w dzień i w nocy nad najlepszem rozwiązaniem tego ważnego pytania. Przechowywanie pieniędzy w domu jest bardzo niebezpiecznie ze względu na możliwość napadu bandyckiego, złodziejskiego, pożaru, nakoniec na możliwość wyjścia z obiegu przechowywanych banknotów. Lokata w banku, który często w razie nagłej potrzeby nie rozporządza dostateczną gotówką i wkładki nie może na żądanie wypłacić, również nie może być uważana za całkiem pewne zabezpieczenie oszczędności. Pewne zabezpieczenie daje jedynie włożenie oszczędności do jednego z banków spółdzielczych z nieograniczoną odpowiedzialnością, który jednak stale posiada w pogotowiu dostateczną ilość gotówki, aby każdą żądaną wkładkę na każde żądanie mógł wypłacić. Takim bankiem jest Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek, Bank Spółdzielczy z nieograniczoną odpowiedzialnością w Cieszynie, Rynek 12 (w domu Narodowym na I p.), posiadający też oddziały w Skoczowie przy ul. Cieszyńskiej i w Chybiu w budynku gminnym. Bank ten płaci wysokie odsetki, a przyjmuje również wkładki w dolarach, frankach szwajcarskich i koronach czeskich na bardzo dogodnych warunkach.

Towarzystwo ubezpieczeń na życie „Feniks". W pierwszych 7 miesiącach roku 1931 zawarto 82.889 nowych ubezpieczeń na łączną kwotę 44,830.000 dolarów amer. Obecny stan ubezpieczeń wynosi ponad 405 miljonów dolarów. Środki gwarancyjne wynoszą więcej niż 60 miljonów dolarów.

Spółdzielczy Bank Ewangelicki w Cieszynie. Pomiędzy instytucjami bankowemi na Śląsku Cieszyńskim wybija się na pierwszy plan Spółdzielczy Bank Ewangelicki z odpowiedzialnością nieograniczoną w Cieszynie, z oddziałami w Bielsku, Skoczowie i Wiśle. Spółdzielnia ta wykazała w roku ubiegłym rekordowe — jak na nasze stosunki — obroty, wynoszące 29 i pół miljona złotych, co dowodzi o szybkim i stałym rozwoju tej pożytecznej instytucji i jednocześnie o wielkim zaufaniu do niej szerokich warstw naszego społeczeństwa.

Podstawę istnienia Spółdzielczego Banku Ewangelickiego tworzą kapitały własne, jak udziały członków, wynoszące według bilansu za miesiąc sierpień roku bież. (patrz ogłoszenie) 212.144 zł, różne rezerwy 54.690 zł oraz wkłady na oszczędność wraz z Funduszem Wzajemnej Pomocy 2,540.883 zł, wreszcie lokaty i kredyty innych banków 416.625 zł.

To też Bank ten, mając tak szerokie oparcie finansowe, może podołać wielkim zadaniom i zasilać kredytami nietylko rolnictwo, lecz i inne sfery gospodarcze, o czem świadczy wysoka stosunkowo suma udzielonych pożyczek wekslowych i hipotecznych 2,432.870 zł. Już powyższe cyfry mówią same za siebie, jaką wielką popularność zdobył sobie u naszego ludu Bank Ewangelicki, który aczkolwiek w trudnych nieraz warunkach, spełnia swoje zadanie z pożytkiem i chlubą dla ludu i naszej kochanej ziemi Śląskiej.

Pogwizdów. — Pożar. Wskutek wadliwej budowy komina wybuchł w drewnianym domu mieszkalnego Alojzego Balcera pożar i zniszczył budynek wraz z urządzeniem. Szkoda wynosi około 4.300 zł.

Pastwiska. — Włamanie. W ubiegłym tygodniu w nocy dnia 31 sierpnia włamali się złodzieje do mieszkania p. nauczyciela Cichego w Boguszowicach. Sprawcy weszli przez okno w pralni, skąd po otwarciu drzwi włamali się do jadalni, gdzie po wyważeniu specjalnych zamków w kredensach skradli nakrycia srebrne na 24 osób ogólnej wartości 1200 złotych. Sprawców ujęto. Ostrzega się przed zakupem skradzionych rzeczy.

Dzień Strzelca w Cieszynie.

Zarząd powiatowy Związku Strzeleckiego w Cieszynie urządza w niedzielę dn. 13 września br. „Dzień Strzelca" w Cieszynie z następującym programem:

W przeddzień odbędzie się o 7 wieczorem capstrzyk oddziałów strzeleckich z orkiestrą wojskową 4 psp. po ulicach miasta. Wieczorem o godz. 8-mej zabawa z tańcami w sali Hotelu „Pod Wołem". Wstęp 1 zł.

W niedzielę o godz. 8-mej rano nabożeństwo w kościele katolickim i ewangelickim, poczem pochód oddziałów strzeleckich z orkiestrą zakładu wychowawczego ulicami miasta i defilada na rynku.

Między 9 a 12 przedpołudniem odbędzie się **na rynku wielka loterja fantowa** z której dochód przeznacza się na zaopatrzenie oddziałów strzeleckich w naszym powiecie, bibljoteki, na urządzenie świetlic strzeleckich, boisk sportowych i na cele kulturalno-oświatowe.

Cena losu 50 groszy. Do wygrania wartościowe fanty, jak aparaty radjowe, zegary, koguty, kury, gęsi, gołębie itp. Podczas loterji przygrywać będzie na Rynku orkiestra wojskowa 4 p. s. p.

Popołudniu o godz. 14.30 odbędą się na boisku gimnazjalnem **strzeleckie zawody lekkoatletyczne.** W programie gry i zabawy, siatkówka, koszykówka, skoki w dal, i w zwyż, rzut kulą i dyskiem oraz biegi. Przewidziane są także tańce góralskie. Wstęp na zawody 30 groszy. Młodzież szkolna i szeregowi W. P. mają wstęp wolny. Podczas zawodów przygrywać będzie orkiestra zakładu wychowawczego i orkiestra góralska.

Każdy kto chce połączyć piękne z pożytecznem i pragnie rozwoju zdrowej idei strzeleckiej, niechaj śpieszy w niedzielę przedpołudniem na Rynek i kupuje losy, a wygrać może wartościowe fanty, popołudniu zaś niechaj przyjdzie na boisko gimnazjalne przypatrzeć się jak strzelcy ćwiczą, jaki w nich zapał i ofiarność panuje w służbie obywatelskiej, dla dobra ogółu i własnego Państwa.

Z Bielskiego.

—oooo—

WYJAŚNIENIE. Starostwo bialskie rozesłało po gminach i redakcjach pism perj. okólnik p. t. „Bank Spółdzielczy Wzajemnej Pomocy, działalność Biała", w którym przestrzega przed działalnością różnych banków i kas przyrzekających długoterminowe pożyczki, w zamian żądając na wstępie znacznych wpłat, odsuwając jednak udzielenie pożyczki na daleki termin, przestrzegając dalej przed zdarzającemi i t. d. Wobec tego wyjaśniamy, że nazwa naszej instytucji brzmi: „Bank Spółdzielczy Wzajemnej Pomocy S-ka z o. odp. w Krakowie" — w Białej nie operuje, zatem niema nic wspólnego o podobnem brzmieniu w Białej. Równocześnie zaznaczamy, ze Bank nasz bynajmniej nie pobiera znacznych wpłat na poczet zaległych pożyczek, lecz na podstawie wpłaconego ściśle statutowego udziału niskoprocentowych pożyczek w umówionem czasie, czego najlepszym dowodem poniżej umieszczone podziękowanie:

„Do Przedstawicielstwa Banku Spółdz. Wzajmn. Pomocy S-ka z o. odp. Kraków w Bielsku ul. Młyńska 3.

Poczuwam się do miłego obowiązku złożenia podziękowania W. P. za udzielenie mi skutecznej pomocy w chwili dla mnie krytycznej. Zagrożony poważną stratą szukałem daremnie kredytu w różnych instytucjach, dopiero w ostatniej chwili zwróciłem się do Szan. Przedstawicielstwa w Bielsku, gdzie bez żadnej zwłoki i trudności otrzymałem natychmiast potrzebną sumę i to bez żadnych większych wkładów prócz statutowej wkładki członkowskiej. Pierwszą kwotę otrzymałem dn. 6 lipca br., zaś drugą dnia 12 sierpnia br., za co składam serdeczne podziękowanie.

(—) Józef Szlagor
Kęty pow. Biała".

Bank Spółdz. Wzajemnej Pomocy S-ka z o. odp. Kraków Przedstawicielstwo Bielsko ul. Młyńska 3.

Zniszczone stawy rybne w majątku Grodziec. Skutkiem powodzi uległy zupełnemu zniszczeniu stawy rybne w majątku Grodziec, należących do p. Ernesta Habichta. Prąd wody wiślanej zerwał tamy i uniósł z sobą cały rybostan. Pozatem zniszczeniu uległo również kilkadziesiąt tysięcy narybku karpia.

Kamienica. — Kradzież. Nieznani sprawcy weszli do składu Wiktora Christianusa i skradli większą ilość wyrobów tytoniowych, wiktuałów, kilkanaście flaszek likieru oraz znaczków pocztowych. Wartość skradzionych rzeczy wynosi około 1.200 zł.

Jaworze. — Pożar. Onegdaj w godzinach wieczornych wybuchł pożar w drewnianym domu mieszkalnym Niesyty Jana w Jaworzu, który zniszczył doszczętnie dom mieszkalny wraz z sprzętami domowemi i przybudowaną doń stodołą, czem wyrządził szkodę około 12000 zł. Stratę jaką ponieśli tak Niesyto jak i Tomalik (lokator) pokrywa w całości ubezpieczenie. Przyczyny pożaru nieustalono..

Wiadomości z kraju

—o—

Pierwszeństwo dla żywicieli rodzin.

Minister Pracy wydał polecenie, aby urzędy pośrednictwa pracy kierowały na wolne miejsca przedewszystkiem żywicieli rodzin i tych którzy korzystają z zasiłków ustawowych.

Równocześnie polecono wojewodom użyć wpływu w kierunku skłaniania pracodawców, azeby udzielali pracy przedewszystkiem tym właśnie kategorjom robotników.

Udział Kas Chorych w akcji dożywiania bezrobotnych.

Jak się dowiadujemy, kasy chorych na terenie całej Polski wezmą udział w akcji pomocy bezrobotnym, mianowicie w zakresie dożywiania dzieci z pośród najbiedniejszych rodzin bezrobotnych.. Poszczególne Kasy Chorych subsydjować będą wydatnie instytucje prowadzące tego rodzaju akcję dożywiania. Władze nadzorcze Kas Chorych wydały już w tej sprawie odpowiednie zarządzenia wszystkim Kasom.

Nowa afera szpiegowska polskiego oficera por. Humnickiego.

Jeszcze nie zdołaliśmy zapomnieć o aferze szpiegowskiej rozstrzelanego majora Demkowskiego, gdy znowu zmuszeni jesteśmy z przykrością zanotować podobny fakt. Policja, szukając wspólników majora Demkowskiego, wykryła w sztabie D. O. K. w Brześciu nad B. innego szpiega, działającego na własną rękę w osobie por. Humnickiego, zatrudnionego w dziale mobilizacyjnym. Szczegółowy wywiad ustalił winę oskarżonego, który też został pod sąd doraźny oddany, wyrokiem którego skazany został na degradację, wydalenie z wojska i śmierć przez rozstrzelanie.. Wyrok został zatwierdzony przez Prezydenta i wykonany w Brześciu n. Bugiem dnia 3 bm. o godz. 18.50.

Należy przypuszczać, iż surowa kara, jaka spotkała dwu oficerów-szpiegów będzie ostrzeżeniem dla innych.

Napad na listonosza.

W lesie, na górze św. Wawrzyńca w Orzeszu, na drodze prowadzącej do Starej Szklarni, napadnięty został przez dwu nieznanych sprawców, uzbrojonych w broń palną listonosz urzędu pocztowego w Orzeszu Dyrdus Augustyn. Sprawcy pod groźbą zastrzelenia, skradli mu z torby służbowej około 150 zł gotówki, porozrzucali mu pocztę a następnie poprzecinali opony i dętki od roweru i zbiegli w głąb lasu.

Kto wygrał dolarówkę? Onegdaj odbyło się losowanie 4 proc. pożyczki dolarowej III serji. Wynik ciągnienia był następujący:

1 premja 40.000 dol. Nr. 262703

1 premja 8000 dolarów Nr. 90661

3 premje po 3000 dol. Nry: 538589, 289987, 543485

5 premij po 1000 dol. Nry: 405270, 1365131, 356621, 1268993, 383709.

10 premij po 500 dol. N-ry: 500, 1188096, 1027333, 1212357, 105137, 177646, 140387, 769315, 115129, 1230701, 1487722.

80 pr. po 10 dol. N-ry: 250812, 1488835, 361402 699091 832265 713450 653683 1180722 1385592 680478 361085 1007188 191106 965023 244584 491619 797694 16103 724431 220139 100863 1378674 676803 1116274 869519 1243994 36894 1176680 947990 1435609 301139 660964 361942 731934 690324 132250 746433 564756 915350 822776 19618 639162 210442 840726 867767 1499265 461394 737831 1219132 444958 871678 338840 273749 471098 1138865 1151124 1028393 1878265 1290064 712306 523833, 306188, 696237, 407341, 528080, 155564, 306534, 45465, 1155648, 412662, 922988, 1469997, 302381, 1291774, 981257, 599830, 526813, 514271, 1239369, 848022.

Bilans surowy

Spółdzielczego Banku Ewangelickiego z odpowiedzialnością nieograniczoną w Cieszynie

Stan czynny:

Kasa	7.445·87
Bank Polski Bielsko	536·24
P. K.. P. Katowice	2.471·46
Banki	5.685·84
Rachunek bieżący	464.356·22
Pożyczki wekslowe	2,432.870·08
Weksle protestowane	12.956·—
Papiery wartościowe	6.618·58
Dział handlowy: nawozy szt.	13.174·55
restauracja	10.518.87
Wydatki zawiadowcze	63.443·73
Rachunek ruchomości	74.380·58
Rachunek realności	357.820·—
Rachunek przejściowy	49.189·14
Rachunek wzajemny	513.772·07
	4,015.244·23
Inkaso	27.248·83
Dłużnicy z tyt. gwar.	377.000·—
	4,419.493·06

Stan bierny:

Udziały	212.144·17
Fundusz zasobowy	27.852.10
Fundusz amortyzacyjny	8.499·60
Rezerwa waloryzacyjna	12.586·31
Rezerwa kursowa	5.752·26
Banki	84.649·29
Wkładki na oszczędność	2,515.101·47
Fundusz Wzajemnej Pomocy	25.782·50
Rachunki bieżące	74.074·22
Reeskont weksli	416.625·44
Zarząd realności	13.514·97
Odsetki	49.614·75
Rachunek przejściowy	54.991·40
Rachunek wzajemny	514.055·75
	4,015,244·23
Różni za inkaso	27.248·83
Wierzyciele z tyt. gwar.	377.000·—
	4,419.493·06

Zarząd.

Wydaw. Henryk Dobrowolski. — Odpow. redaktor Józef Teleżyński w Cieszynie. — Drukarnia H. Nowaka Nast. w Cieszynie.